

Večernik

Leto III. (X.), štev. 238

Maribor, petek 18. oktobra 1929

»JUTRA«

Izhaja razen nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri

Račun pri poštnem ček, zav. v Ljubljani št. 11.409

Volje mesečno, prejemani v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom pa 12 Din

Telefon:

Uredn. 440 Uprava 455

Uredništvo in uprava: Maribor, Aleksandrova cesta št. 13

Oglaš po tarifu

Oglaš sprejema tudi oglašni oddelček »Jutra« v Ljubljani, Prešernova ulica št. 4

Po justičnem umoru v Pulju

ITALIJANSKO ČASOPISJE SE RAD UJE NAD MUČENIŠKO SMRTJO NEDOLŽNEGA GORTANA TER HUJSKA PROTI NAŠI DRŽAVI.

BEOGRAD, 18. oktobra. Vest o justifikaciji hrvatskega kmečkega mladeniča Vladimira Gortana, ki ga je fašistovski tribunal obsodil na smrt z ustrelitvijo v hrbet, je izzvala po vsej Jugoslaviji, zlasti v jugoslovanski prestolici, velikansko ogorčenje. Skrajno mučni vtis je povečalo še zmagostavno vpitje fašistovskega časopisja, ki z drakonsko obsodbo in izvršitvijo smrtnih kazni še ni nasičeno, temveč objavlja vedno nova obrekovanja in hujskajoče članke proti jugoslovanski državi, pri čemer zvrča moralčno krivdo na jugoslovanske nacionalne organizacije. Listi obenem naglašajo, da se je svet že navadil italijanske časopisne vojne proti Jugoslaviji, in je tudi natančno informirano o njeni popolni neutemeljenosti. Nobenega dvoma ni več, da je bil puljski proces vprizorjen samo zato, da bi ustrašovali slov. manjšino v Italiji in so že vnaprej napovedali, da bodo žrtve za vsak napad na sedanji režim v Italiji vzete iz slovanskih vrst. Javnost Jugoslavije čaka sedaj, kako bo fašizem

upravičil justični umor v Pulju pred vestjo Evrope in vsega kulturnega in civiliziranega sveta. Jugoslavija pričakuje, da dvigne svoj glas Društvo narodov, manjšinski kongres in ves evropski kulturni svet.

TRST, 18. oktobra. Vse fašistično časopisje proslavlja italijanskemu dostojanstvu primerno obsodbo v puljskem procesu. Seveda so pri tej priliki zopet polni najtežjih obrekovanj Jugoslavije in zasramovanja našega naroda. Iz previdnosti so sicer objavljeni samo odlomki iz procesa, vendar pa more tudi že iz teh vsakdo spoznati vprizorjeno justično komedijo z vsomi njenimi političnimi ozadji. Namen tragične farse pa je bil, spraviti s temi petimi obtoženci na zatožno klop tudi Jugoslavijo.

DUNAJ, 18. oktobra. »Arbeiter Zeitung« povdarja, da je brutalna obsodba v Pulju brez vsake pravne utemeljitve.

Velik uspeh prohibicijske policije v Ameriki

CELA VRSTA TIHOTAPSKIH SKRIVALIŠČ ODKRITA. — OGROMNE MNOŽINE ALKOHOLA ZAPLENJE NE. — VEČMILIJONSKA VREDNOST BLAGA.

NEWYORK, 18. oktobra. Ameriški prohibicijski agenti so izvršili v sredo s preciznostjo, s katero se izvajajo vojaški manevri, čisto nepričakovano preiskavo v 35 skrivališčih tihotapcev alkohola v New Yorku in po drugih mestih ob obali. Uspeh je bil nad vse pričakovanje sijalen. Odkrite so bile največje tihotapske tolpe in med aretiranimi je bil tudi takozvani »kralj tihotapcev«.

Velika zaseda je bila pripravljena že šest mesecev, napad pa je bil izvršen čisto nepričakovano. Tihotapska organizacija je imela svoje ladje, doke, motorne čolne in radio-postaje. Glavni stan je bila neka hiša, 5 milj od obale, v New Jerseyu, ki je bila opremljena s stroinčami in ostalim orožjem, ter je bila bogato založena z municijo. Iz hiše so vodili na vse strani podzemski izhodi. Prohibicijski agenti so najprej aretirali uradnika tihotapske radio-postaje. Presenetili so ga tako, da ni mogel več opozoriti na tihotapce, ki jim je bil na nevarnost, ki jim preti. Nato so uradnika s samokresi v rokah prisilili, da je pod njihovo kontrolo dal znamenja tihotapskim ladjam, da so se približale obali, kjer so jih potem državni patruljni parniki obkolili in zaplenili. Obenem z napadom na radio-postajo in glavno skladišče v New Jerseyu, kjer so bile zaplenjene ogromne količine alkohola, vredne več stotisoč dolarjev, so odkrili prohibicijski agenti tudi v New Yorku samem glavno skrivališče tihotapcev in aretirali tamkaj 35 oseb.

Zaplenjene ladje in poslopja so vredna več milijonov dolarjev. Vrh tega je policija prepričana, da bo mogla na podlagi zaplenjenih knjig v bankah dvigniti vse velike vloge in pologe te tihotapske organizacije, ki je delala z

milijonskim dobičkom. Posadke zaplenjenih tihotapskih ladij so priznale, da so kupovale alkohol na malih francoskih otokih Saint Pierre in Miquelom. Od tamkaj so prevažale blago potem v skrivališča v New Jerseyu. Iz zaplenjenih knjig te tihotapske organizacije je razvidno, da je znašal njeni tedenski promet nad tričetr milijona dolarjev. Dokazano je, da so imeli tihotapci na razpolago 6 parnikov, oboroženih z mitraljezi in malimi topovi.

Audijence na dvoru

BEOGRAD, 18. oktobra. Kralj Aleksander je sprejel včeraj vojnega ministra generala Stevana Hadžića, zunanjega ministra dr. Marinkoviča in ministra za socialno politiko dr. Drinkoviča v avdijenci.

V poslovilni avdijenci je bil sprejet davi v Angoro prestavljeni grški poslanik Polichroniades, nato pa sta bila v avdijenci pri kralju finančni minister doktor Svijuga in zagrebški ban dr. Silović.

Banska konferenca pri ministrskem predsedniku

BEOGRAD, 18. oktobra. V ministrskem predsedstvu se je vršila danes plenarna seja vseh banov, ki se je počela z vprašanjem organizacije bankskih poslov po uveljavljenju banske uredbe. O rezultatu konference ni bila izdana nobena uradna objava.

»Graf Zeppelin« zopet v Friedrichshafnu

BERLIN, 18. oktobra. Zrakoplov »Graf Zeppelin« je na svojem povratku s pol leta nad Balkanskim polotokom včeraj

ob 20.15 zopet srečno pristal v Friedrichshafnu in ga je domače moštvo ob 21.03 spravilo v zrakoplovno lopo. Radi slabega vremena zrakoplov na povratku ni več letel nad Dunajem.

Prva razprava po novem kazenskem zakonu v Mariboru

Včeraj se je v razpravni dvorani tukajšnjega okrožnega sodišča vršila prva razprava po novem kazenskem zakonu, ki je v slučajih zlorabe v službenih dolžnostih stopil v veljavo že z dnem objave. Pred tročlanskim senatom pod predsedstvom sod. sv. Guzija je stal dne 2. januarja 1854. v Šikolah rojeni Matija Gorčičar, bivši občinski tajnik v Podovi pri Račah.

Obtožen je bil, da je v marcu letošnjega leta kot uradna oseba sam podpisal dostavnico akta okrožnega agrarnega urada v Mariboru, namenjenega agrarni interesentini Mariji Vavpotič v Podovi. Okrožni agrarni urad je Vavpotičev javil, da ji je odvzeta prej dodeljena agrarna zemlja ter da je pridržana drugemu interesentu, Petru Nudorferju. Takratni podovski župan Anton Lašič pa Vavpotičeve, ki se je ravno takrat priselila v Podovo iz Šikol, ni poznal; zato je tajniku Gorčičarju, kot sam zatrjuje, naročil, naj akt vrne. Vsled nepojasnjene manipulacije se pa to ni zgodilo, temveč je akt izgubil, dostavnica je pa bila vrnjena s potrdilom o dostavitvi in podpisom adresatnje, ki pa je bil, kakor se je pozneje ugotovilo, ponarejen. Prizadeta je zaradi tega izgubila možnost pritožbe in bi bila agrarno zemljo definitivno izgubila, ko bi ne bilo prišlo do ugotovitve, da akta zares ni dobila in da dostavnice ni sama podpisala. Matija Gorčičar je bil zaradi tega obtožen, da je zakrivil prestop po § 397 k. z. z dne 27. jan. 1929 v zvezi s čl. 1. zak. o pobljanju zlorab v službeni dolžnosti z dne 30. marca 1929 št. 25.834.

Pri zaslišanju, kakor tudi pri današnji razpravi, je pa obtoženec, katerega je ex offo zastopal odvetnik dr. Snuderl, odločno zanikal, da bi bil on akt zavrgel in ponaredil podpis na dostavnici. Izjavil je, da dopisov, namenjenih strankam, navadno ni sam dostavljal, ampak sta to delala županov sin Anton in hči Angela, ki sta oba še maloletna. Kako je prišlo do falsifikacije podpisa, ne ve. Državni pravdnik je z ozirom na to predlagal, da se zaslišita tudi še županova otroka Anton in Marija, da se preskrbi izvedeniško mnenje grafologa ter da se zasliši preiskovalni sodnik, ki je obtožencu pri zaslišanju diktiral, ime oškodovane.

Senat pa tega ni sprejel, ampak je Gorčičarja z ozirom na pomanjkanje dokazov in z ozirom na njegovo dosedanje neoporečno življenje oprostil vsake krivde in kazni. Proti oprostitvi je državni pravdnik prijavil ničnostno pritožbo. Vsebinska razprava je bila tedaj zelo malenkostna, razprava sama pa je bila zanimiva zaradi tega, ker je bila prva, ki se je v Mariboru vršila po novem kazenskem zakonu in je že v začetku prišlo do spora med senatom in zagovornikom dr. Snuderlom zaradi interpretacije zakona glede sestave senata. Sodišče je sprva namreč delegiralo štiričlanski senat, kakor doslej, do čim predvideva novi modificirani zakon le tri in se je senat moral temu primerno reducirati. Dalje pa je zanimivo tudi to, da po starem zakonu dejanje Matije Gorčičarja sploh ne bi bilo kaznivo.

O stanju narodne prosvete v Sovjetski Rusiji

Je te dni spregovoril novi sovjetski ljudski komisar za prosveto A. S. Bubnov, ki je prevzel to mesto za Lučačarskim, kateri je moral odstopiti. Bubnov je v velikem govoru na moskovskem okrožnem kongresu profesionalnih organizacij podal karakteristiko današnjega položaja narodne prosvete v Rusiji. Predvsem se je bavil s položajem učitelja v sovjetski provinciji. Nič ni prikrival, da učitelji v sovjetskih provincijah živijo v zelo težkih razmerah in v materialnem in v moralnem pogledu.

Učitelji, zlasti ljudskošolski, so materialno zelo slabo preskrbljeni, tudi mnoge šolske stavbe so v naravnost mizernem stanju. Povrh dobivajo učitelji mnogokrat iz centrale naloge, ki navadno zadevajo na odpor in nezadovoljnost kmetov. Bubnov je navajal celo vrsto primerov: v kimerskem okrožju je sovjetska učiteljica Dapšinova umrla gladu. V vasi Duhovskata, na Dalinem Vzhodu, kmetje bežijo mimo učitelja, ker obiskuje komunistična zborovanja. V komisariatu za narodno prosveto je tekom zadnjih devetih mesecev registriranih 152 slučajev napadov na sovjetske učitelje. V 59 slučajih so bili učitelji ubiti ali ranjeni, 53 je bilo slučajev ekonomskega bojkota, zažiga hiš, v katerih so stanovali komunistični učitelji itd.

Še vedno — je izvajal Bubnov dalje — je neposredno delstvo, da je materialna baza naše osnovne šole na beraški palici. Še nedavno je bil javljen slučaj, da v neki šoli ni niti kloba za deco, ki je morala sedeti po tleh in tako pisati. V sovjetski Rusiji je danes še 42% celokupnega prebivalstva ne-bismenih, v Nemčiji pa samo 0.4%. To pomeni, da je še vedno živo resnična Leninova izjava, da moramo izvršiti še mnogo težkega dela, ako hočemo doseči nivo povprečne civilizirane države v Zapadni Evropi.

Bubnov je govoril tudi o splošnem prosvetnem delu med narodom. Konstatiral je moral, da število čitalnic tekom zadnjega časa ne je ne naraščalo, ampak celo pada. V letu 1925-26 je bilo v sovjetski Rusiji 16.371 čitalnic, v letu 1928-29. pa samo 12.957. Bubnov naglašja, da ima ta pojav zelo neugoden vpliv na sovjetsko protiverško propagando, ker je število cerkev in molilnic neprimerno večje, nego število čitalnic. Tako odpade na eno okrožje v moskovski guberniji dve čitalnici in deset cerkev ter molilnic. Bubnov povdarja, da mora pol milijona sovjetskih učiteljev razviti in ojačati aktivnost v tem pravcu, da okrepi sovjetsko propagando v provinci in dvignejo kulturni nivo prebivalstva. Kot najnujnejše naloge komisarijata za narodno prosveto smatra Bubnov, ki bodo dvignile kulturni napredek širokih slojev delovnega naroda, ki bodo približale Rusijo idealu splošne prosvete, ki bodo likvidirale ne-bismenost odraslega prebivalstva itd.

Vprašanje mariborske tržnice

POTREBA TRŽNICE IZ HIGIJENSKIH IN PROMETNIH VZROKOV. — DOSEDANJI PROJEKTI. — NOV NASVET ZA OSREDNJO TRŽNICO.

Eno najbolj perečih vprašanj našega mesta je brez dvoma vprašanje javne tržnice, kajti sedanje staromodno tržišče na Glavnem trgu ne odgovarja niti najprimitivnejšim zahtevam higijene. V polletnih dneh je blago, posebno meso, sadje in sočivje izpostavljeno vsakojaki nesnagi, ki se dviga v oblakih prahu zaradi vetra in prometa, jeseni in pozimi pa dežju in snegu. Toda ohranitev tržišča na Glavnem trgu, ki je bila doslej kljub vsemu še mogoča, bo postala mogočbiti že v dveh ali najkasneje v treh letih popolnoma izključena. Na tem mestu, posebno na gorenjem novem delu Glavnega trga, na prehodu iz Koroške ceste preko trga pred Veliko kavarno in na glavnem mostu se vedno bolj koncentriira ves mariborski promet. Ta promet pa raste z naraščanjem števila autobusov in motornih vozil z nevrjetno naglico ter zahteva vedno več prostora.

Že vprašanje higijene in ureditve naraščajočega prometa na Glavnem trgu, zahteva od mestne občine, da se takoj in skrajno resno loti problema zgraditve nove moderne mestne tržnice. O tem problemu se je pri nas sicer že mnogo govorilo in pisalo, toda zdaj se, da je bila glavna ovira pri reševanju vedno le needinost glede mesta, kje naj se tržnica postavi. Najstarejši projekt se je nanašal na novi del Glavnega trga, katerega bi pa na vsak način bilo škoda zazidati; zato se je že zgodaj pojavila druga misel, postaviti tržnico na mestu nekdanje Dravske vojašnice; s preureditvijo zgradbe v zasilna stanovanja je pa tudi ta načrt definitivno propadel in je dobro, da je, ker bi tržnica tam ne bila na pravem mestu. Mimo tega se je pa pojavil tudi pomislek proti zgraditvi ene same centralne tržnice, in sicer zaradi tega, ker je tendenca razvoja mesta usmerjena vedno bolj na desni breg. Inicijatorji tega ugovora so predlagali, naj bi se tržnica postavila zaenkrat samo za sedanji osrednji del mesta, za levi breg, za Mag-

dalensko predmestje pa naj bi se uredil poseben trg.

Pri tem sporu zaradi mesta, kje in kako naj se tržnica postavi, je pa tudi ostalo vse do danes, ko je vsa zadeva zastopala in se sploh ne gane z mesta. Medtem pa postaja, kakor smo že povedali in zadostno utemeljili, problem moderne mestne tržnice vedno bolj pereč, zato bi bil že skrajni čas, da bi se zopet vzel v pretres in postavil v ospredje. Ker so vsi dosednji projekti bili neprikladni, bi pa bilo seveda treba misliti na novega in sicer na takega, ki bi obenem zadovoljil oba dela mesta, glavnega na levem bregu in novega na desnem. Tržnica bi zato torej morala biti enotna in postavljena tako, da bi imela udoben in hiter dohod od vseh strani. Mesto za zgraditev take tržnice je pa v Mariboru samo eno in je k sreči še nezazidano; to je prostor med Osetovo hišo, novim Glavnim trgom, glavnim mostom in Bergovo tovarno. Na tem prostoru, ki je že po naravi za mnogo metrov nižji kakor je trg, bi se dala z odstranitvijo zemlje in regulacijo terena zgraditi velika moderna tržnica, lahko tudi v dveh nadstropjih suteraina. Vhod v tržnico bi bil ali z novega Glavnega trga ali pa z glavnega mostu.

Zgraditev tržnice na tem mestu bi se pa morala izvršiti tako, da bi se nad njo pozneje ali pa tudi istočasno, (kar bi pa zaradi pomanjkanja denarnih sredstev gotovo ne bilo mogoče) postavila nova impozantna palača mestnega magistrata. Z rešitvijo tega problema v tem smislu, bi dobili moderno tržnico, veličasten prostor za novi magistrat, a osrednji del Maribora bi bil po novi ureditvi Glavnega trga spremenjen v zares veliko-mestnem stilu. Boljše rešitve sočasno v našem mestu, posebno v središču, prav gotovo ni mogoče najti, zato priporočamo ta nasvet merodajnim faktorjem z željo, da bi čimprej pokrenili akcijo za izvršitev tozadevnih načrtov, kateri naj bi se potem vsaj postopoma realizirali.

Mariborski in dnevni drobiž

Maribor dobi občinsko policijo

Včerašnje »Službene Novine« objavljajo uredbo o osnovanju in delokrogu lokalne policije. Lokalna policija se osnuje v vseh večjih krajih, izvzemši sedeže banovine ter bo podrejena banu. Za izvrševanje policijskih poslov je dotična občina dolžna dati na razpolago potrebne prostore, vzdrževati potrebno število policijskih pisarniških uradnikov, uniformiranih policijskih stražnikov in agentov. Gospodarsko šibkejšim občinam daje lahko izjemoma država podporo za vzdrževanje policije. Delokrog se razteza na ozemlje dotične občine oz. na bližnji okoliš, ki tvori celoto z mestom. Sedaj obstoječe policijske ustanove se morajo najdalje v roku treh mesecev spraviti v sklad s predpisi te uredbe. Dosedanje državne policije, kjer obstojajo in po tej uredbi niso več predvidene, se morajo izpremeniti v lokalne. Istočasno morajo občine prevzeti policijsko osebje, v kolikor ne ostane v državni službi. Glede prejemkov in pokojnine veljajo za lokalno policijsko osebje predpisi za državno policijo. V naši mariborski oblasti postanejo torej policije v Mariboru, Celju in Ptujju v treh mesecih občinske. Nova uredba pomeni za te občine silno težko gospodarsko breme.

Slovaški učitelji v Novem Sadu in Beogradu

Siljajni sprejemi pevskega zbora. — Razprodane dvorane. — Pohvale beograjske kritike. — 22. in 25. okt. v Ljubljani in Mariboru.

Pevski zbor slovaških učiteljev, ki ima svoj sedež v slovaški Bratislavi ob Donavi, že žanje krasne uspehe na svoji pevski turneji po Jugoslaviji. Najlepši sprejem so doživeli ob svojem prvem koncertu v Novem Sadu. Tam so jih pri prihodu vlaka pričakovali pod vodstvom svojih profesorjev dijaki moškega in ženskega učiteljišča, moške in ženske gimnazije, trgovske akademije, meščanske šole, vse osnovne šole, predstavniki kulturnih društev, pevska društva z zastavami in Sokoli s svojo godbo, ter množica naroda. Slovaške pevce je navdušeno pozdravil namestnik župana Jovan Lakić, za žensko muzikalno udruženje gospa Milica Moč, imenom učiteljev Nikola Mirkov, za tamošnje Slovake dr. Aulik, nakar se je razvil po odpetju naših in češkoslovaških himen, skozi mesto krasen sprevod z godbo na čelu do hotela, kjer so bili nastanjeni. Tam je množico pozdravil imenom pevskega zbora slovaških učiteljev z znamenitim govorom Stefan Krčmar, tajnik Slovaške Maticice. Se večji uspeh so želi slovaški učitelji s svojim koncertom v Beogradu, ki je

KONCERT „DRAVE“

v proslavo desetletnice
v soboto, dne 19. oktobra 1929
ob 20. uri
v dvorani „Union“

vendar že razvjen s takšnimi priveditvami. Tudi tam je bila ogromna univerzitetna dvorana razprodana in vsi beograjski listi s povdankom omenjajo visoko umetniško kvaliteto zbora slovaških učiteljev, ki je izzval posebno s svojo Jenkovo »Što čutiš« ... prave salve ovacij. Znani beograjski muzikalni strokovnjak, skladatelj M. Milojević, povdarja v svoji kritiki koncerta v »Politika«, da je dirigent zbora prof. Rupelt znal vlti zboru posebno harmonijo in čustvenost, s katero podajajo zlasti mehke slovaške narodne pesmi.

V dnehi 24. in 25. oktobra bodo slovaški učitelji koncertirali v Ljubljani in Mariboru, odkoder se odpeljejo v soboto dne 26. oktobra, da absolvirajo koncert še tudi na Dunaju.

Gozdovniki iz prvga »Rodu severnih wlgwamov« pridite v soboto ob 4. v realko na občni zbor. Udeležba je za vsakega gozdovnika in pripravnika (včlanjenega v 1. rodu) strogo obvezna! Mir z Vami! Samotni.

Za jesen in zimo KARO-čevlje. VI. Spremembe posesti.

Trgovec Jurše Anton, Kolodvorska ul. 3, je kupil hišo št. 21 v Strossmajerjevi ulici za Din 300.000 od lastnikov: Büdefeldt Marije, Sorko Franca, Frischauf Leopoldine in Berte Boscher. — Juril Medved, Aleksandrova c. 79, je prodal Fr. Vogrinu posestniku v Sv. Jakobu za Din 550.000 hišo št. 79 na Aleksandrovi cesti. Ana Krajnc, Koroška c. 41, je prodala Adamu Črešnjarju, plačilnemu natakariju v Orožnovi ulici 3, hišo št. 41, na Koroški cesti za Din 170.000. Terezija Bäuerle, Kopitarjeva ul. 11, je prodala Adolfu in Emiliji Jurca vilo v Kopitarjevi ul. 11 za Din 785.000.

Vzglede stanovske zavednosti

je bil včerašnji pogreb požarnega mojstra Frana Šalkoviča. Na pogreb so prispele deloma korporativno, deloma po deputacijah gasilci iz Maribora, Studencev, Pobrežja, Radvanja, Kamnice, Pecker, Ptujja in — Celja. Tudi čevljarska zadruga je dospela korporativno. Mariborski gasilci so pod poveljstvom kapetana Ivana Vollerja bili prisotni s svojo društveno zastavo. Pogrebu je prisostvoval tudi zastopnik mestne občine inž. Černe ter izredno mnogo civilnega občinstva. Ko so krsfo spustili v naročje zemlje, je župni trubač zasviral pretresljivo arijo »Konec«, nakar je pekrska godba zaigrala žalobnico.

Prekinitev električnega toka v nedeljo. V nedeljo, dne 20. oktobra, prekinje elektrarna Fala med 10. in 11.30 dobavo toka za celo mesto. Omrežje je smatrati pod tokom.

SJSU »Napredek«

prelaga radi puljskih dogodkov svojo interno akademijo, katera bi se morala vršiti v soboto, dne 19. t. m. v mali dvorani »Narodnega doma«, na drugo soboto, to je 26. t. m. — Odbor.

Kmetško-nadaljevalna šola v Lajtersperku-Krčevini

se prične v nedeljo 3. nov. ob 8.30. — Pouk se bo vršil kakor lansko zimo ob nedeljah od 8.30 do 12.30 do konca meseca marca. Fantje iz Lajtersperka in Krčevine, bodisi posestniški, delavski ali viničarski sinovi, ki so dopolnili 16. leto starosti, naj se osebno ali pismeno prijavijo za vpis do 31. oktobra pri šolskem upravitelju. — Povabljeni so tudi vsi onk, ki so obiskovali nadaljevalno šolo lanskó zimo; ti bodo uvrščeni v II. letnik. Starost navzgor ni omejena. Naj noben mladenič oziroma mlad mož ne zamudi prilike, da si pridobi oziroma razširi znanje v kmetijskih panogah. Pouk bo seveda brezplačen.

Prevoz naših vojnih žrtev, umrlih na Čehoslovaškem.

Na odredbo vlade bodo v smislu zakona o narodnem priznanju zaslužnim za domovino prepeljani na željo svojcev pokojnikov posmrtni ostanki naših državljanov, umrlih med svetovno vojno na Čehoslovaškem, prepeljani v domovino. Svojce pokojnikov opozarjamo, da trajajo rok za prijave do 1. novembra.

Nepredvidni kolesarji.

Včera popoldne je Rihard W. podrl s kolesom Adolfino Zagorski, ko je hotela pasirati državni most. Ponesrečenka si je natrla levo roko v zglobo. Ana B. pa je prevrnila s kolesom dveletno deklico, ki se je pri padcu le neznatno poškodovala. — Neznani kolesar je povozil 11letnega ključavničarskega vajenca Rudolfa Turka, ki je radi poškodb moral na rešilno postajo.

Danes svečana premiera dolgo pričakovanega ruskega filma

K O Z A K I

KINO UNION

5255
Vstopnice so v predprodaji ves dan

Plesna šola ISSK Maribora. V plesni šoli ISSK Maribora se bo vršil pouk tudi za začetnike in odrasle. Poset posameznih plesnih vaj je dovoljen tudi nečlanom. Vrše se ob ponedeljkih in četrkih od 20. do 22.30. 2663
Veselični odsek Slov. obrtnega društva priredi plesne vaje za člane v Narodnem domu. Člani, ki se hočejo udeležiti teh vaj, se vabijo, da se takoj vpišejo, po možnosti do sobote. 2655

Mariborsko gledališče

REPERTOAR.

- Petek, 18. oktobra. Zaprt.
 - Sobota, 19. oktobra ob 20. uri »Pohujšanje v dolini šentflorjanski«, ab. B. Kuponi.
 - Nedelja, 20. oktobra ob 20. uri »Župan Stilmundski«. Kuponi.
 - Ponedeljek, 21. oktobra. Zaprt.
 - Torek, 22. oktobra ob 20. uri »Morala gospe Dulske« ab. A. Premijera.
- Nedelja v mariborskem gledališču.** Da se omogoči tudi širšim slojem poset predstave Maeterlinckovega »Stilmundskega župana«, ki je ena najvernejših in najprejeteljivjih slik vojnih grozot, jo je uprava gledališča stavila na repertoar v nedeljo zvečer. — Opozarjamo na letošnje izredno nizke dramske cene, ki omogočajo tudi manj imovitim slojem poset gledališča.
- Gledališki abonma v Ptujju.** Kakor Jani, razpisuje tudi letos mariborsko gledališče gledališki abonma, ki bo obsegal 10 dramskih in 5 glasbenih predstav. Abonentje naj se zglase pri g. M. Plevniku v Mestni hranilnici vsak dan od 15.—16. izvzemši nedelje. Cene abonmajju so sledeče: Lože pet obrokov po Din 420, 340, 280, parterni sedeži pet obrokov po 60, 46, 36, balkonski, pet obrokov po 52, 36, ložni sedeži petkrat po 36, 30, galerijski po petkrat po 20 Din. Lanski sedeži ostanejo rezervirani do 26. oktobra, vpiše se pa do 30. oktobra.

O koncertnem sporedu „Drave“

Sporod jubilejnega koncerta »Drave« v soboto 19. t. m. bodo izvajali vsi trije društveni odseki. Godbeni odsek, pomnožen s prvovrstnimi mariborskimi godbeniki, ima na sporedu po večini koncertne komade iz svetovne glasbene literature. Imena Beethove, Smetana, Weber, Moszkowsky so dovolj znana; njih nesmrtna dela najdemo na vsakem izbranejšem koncertu. Za

uvod bo igrala godba impozantni slavnostni sprevod »Deset let«, ki ga je poklonil češki skladatelj B. Leopold predsedniku ČSR T. G. Masaryku. Zadnjo točko sporeda pa tvori efektna Parmova overtura k narodni igri »Rokovnjači«, zanimivo prepletena z motivi iz »Mladih junakov«.

Sporod moškega zbora je precej drugačen. Obstojta namreč docela iz slovenskih skladb, kar je dokaz, da je naša zborovska literatura toliko bogata, da lahko iz nje brez težav sestavljamo prav lepe sporede, česar o naši instrumentalni glasbi še dolgo ne bomo mogli trditi. Zastopani so: J. Ocvirek s krepko narodno budnico »Kralj Matjaž« ter pravljico »Sjajni sunašča«; Emil Adamič s pobožno sličico »Jesus je majhen« in s »Serena-do«, bariton-solo z imitacijo instrumentalne spremljave; Vasilij Mirk s sanjavo »Podoknico«; Oskar Dev z elegično »Na poljani«, ki spada med njegove najboljše zборе; M. Zeleznik z mogočno »Kmetovo molitvijo«; A. Foerster z nebeško lepo ilustracijo nastopajoče noči »Večerni ave«, ter končno Fr. Kimovec s sliko iz našega fantovskega življenja »Oj zбоgom, ti planinski svet.«

Ker hoče pokazati »Drava« o priliki svojega jubileja vse svoje izvajajoče članstvo, nastopi tudi tamburaški zbor, a z ozirom na resni značaj koncerta le z eno točko, to je z »Vilharjevim potpurijem« Jamska Ivanka«.

Sporod bo po svoji izbiri gotovo zadovoljil občinstvo, uspeh je odvisen torej le od dobrega izvajanja, ki pa je, sodeč po delavnosti in požrtvovalnosti članstva že vnaprej zasigurano.

Zakon o srednjih šolah.

Novi zakon o srednjih šolah je izdala Tiskovna zadruga kot 34. snopič zbirke zakonov v posebni knjižici. Zakon je važen ne le za profesorje, marveč tudi za stariše, ki imajo svoje otroke na srednjih šolah. — Priporočamo ga tudi tem, da spoznajo ustroj novih naših srednjih šol. Dobi se v poštarnici Tiskovne zadruge v Mariboru, Aleksandrova 13 in velja s obštnino vred 12.75.

Peter Veliki v Parizu

ZGODOVINAR O PETRU VELIKEM. — OHOLOST RUSKEGA CARJA. — SEDEMETNI KRALJ LUDOVIK XV.

V Parizu je izšla prav zanimiva knjiga »Življenje Petra Velikega«. Interesantno je poglavje v katerem pripoveduje o obisku slavnega ruskega carja Petra Velikega v Parizu leta 1717., ko je bilo takratnemu francoskemu kralju Ludoviku XV. sedem let, dočim je bil Peter Veliki star že petinideset let.

Filip Orleanski, regent francoski, ni bil navdušen radi carskega obiska iz finančnih razlogov. Računal je, da bo dežela imela radi Petrovega prihoda velike izdatke. Vendar je kljub pomislekom, ruskega carja sprejel kakor se spodobi. V Dunquerque mu je poslal nasproti plemiča, ki se je močno začudil, ko se je izkrcal 21. aprila 1717 car s 57 duš broječim spremstvom. Še večje pa je bilo njegovo začudenje, ko mu je ruski poslanik Kurakin sporočil, da je drugi del spremstva zaostal in da je vseh oseb točno osemdeset.

Gospod de Libej pa je bil tudi dolžan obvestiti regenta pred prihodom v Pariz, kakšen je ruski dvor. Odposlanec je sporočil takole:

Car vstaja zgodaj zjutraj, obeduje okrog desetih, večerja ob sedmih in odhaja k počitku okrog desetih zvečer. Pred obedom pije liker, pivo in vino pa popoldne. Večerja je skromna, včasih niti ne večerja. Car je vso našo hrano in pije vsa naša vina, razen šampanjca. Vedno mu je na razpolago več porcij jedil, ki jih čuva kuhar. Čestokrat se odstrani od razkošno servirane mize in obeduje v svoji sobi in pije pivo, ki mu ga pripravljala njegov sluga, ker mu ne ugaja pivo, s katerim so mu pri nas postregli... Njegovo spremstvo pa ima rado vse lepe in dobre stvari.

Prve težkoče so se pojavile, ko je bilo treba nadaljevati pot v Pariz. Car se ni hotel voziti v francoski vpregi. Njegovemu zgledu se je pridružil tudi poslanik Kurakin, ki je izjavil:

»Mar mislite, da se bomo mi vozili v mrtvaškem vozu?!

Rusi pa so pristali, da potujejo v »berlinskih«, v posebnih vozih, ki so jih prvotno rabili v Berlinu...

Car je prispel v Pariz 7. maja ob 9. zvečer. V njegovem spremstvu je bilo tudi 300 grenadirjev na konjih. Ulice v St. Denisu in St. Honoreu so bile slavno razsvetljene. Car je skozi nje prispel k Louvru, kjer so zanj rezervirali del poslopja, v katerem je bivala kraljica mati. V dvorani je bila krasna postelja, ki jo je carju poklonila gospa Maintenant. Postelj velja še danes za najdragoce-

nejšo zgodovinsko starino. V veliki dvorani palače sta bili pogrnjeni dve mizi za 120 oseb, toda car si vsega tega ni niti ogledal, temveč je zaprosil za košček kruha in za redkev, poizkusil sedem vrst vina, spil dve čaši piva, pogasil sveče, ki jih je bilo v izobilju in takoj izjavil, da bi rad stanoval drugje.

Naslednjega dne se je car sestal z regentom in prišlo je do mnogih nesporedov. Car je zahteval, da se spoštuje njegove navade in običaje in sklenil, da se nikamor ne gane, predno ga ne poseti francoski kralj. Končno so mu po štirih dneh vendar poslali 7 letnega dečka, kralja Ludovika XV.

Sedaj je šele car pristal, da se mu lahko pokloni pariški mestni odbor, ki je carju prinesel darila, ki so bila takrat običajna: dvanajst belih voščnih sveč in dvanajst buteljki vina. Darila so bila lepo zamotana in povezana z okusno modro prevezo, in prinesena v šestih košarah iz vrbovega šibja.

Za kraljev sprejem, oziroma obisk sta bila v dvorani dva enaka fotelja: Ludovik je sedel v desnega, Peter pa v levega. Mladoletni kralj, ki sta ga spremljala vojvoda de Meine in maršal de Villeroy, je kratko in spoštljivo pozdravil. Car pa mu je odgovoril:

»Bratec moj, že dolgo časa si želim, da bi videl kakega francoskega kralja. Danes imam to srečo, da vidim Vaše Veličanstvo, ki obeta vse ono, kar so velikopotezno izvršili vaši predniki. Govorim več jezikov, toda želim si, da bi vse pozabil, razen francoskega in se pogovarjal v Vašim Veličanstvom le francoski.

Nato je car, na veliko začudenje starega in ceremonijalnega maršala, prijel kralja z obema rokama, ga dvignil, poljubil in mu prav pod nos dejal:

»Sire, to ni Judežev poljub.«

Mali kralj se ni prav nič prestrašil. Car Peter pa je ocenil otroka dovolj inteligentnim za njegova leta. Tudi višino je točno premeril in pisal Katarini:

»Kralj Ludovik je za dva prsta večji od našega pritlikavca Luke.«

Naslednjega dne je car vrnil obisk svojemu gostitelju v Tuilerijah. Francoska in švicarska garda sta ga sprejeli pod orožjem in mu izkazali vse vojaške časti...

Carjeva oholost je bila s tem zadovoljena in je opustil nadaljni ceremonijel. Odšel je v mesto in si ogledal znamenitosti ter dodobra napasel svojo radovednost...

Byrd o svoji ekspediciji

Sloviti ameriški raziskovalec R. E. Byrd, ki se nahaja s svojo ekspedicijo blizu Južnega tečaja, je izdal posebno knjigo o svojih doživljajih in osnovah za izvedbo smelih načrtov polarnih raziskovanj. Med drugim pripoveduje avtor:

... Pot do Južnega tečaja je treba razdeliti na številne etape, ki bodo oddaljene druga od druge približno 150 km. Povsod bodo urejena zavetišča in skladišča, ki so z ozirom na razmere v antarktiku neobhodno potrebna. Raziskovalci so vedno izpostavljeni nenadnim nevihtam in snežnim zametom. Zameti so za avijatike prava tortura, nevarnejša od megle. V takih zavetiščih bodo aeroplanske posadke vedrile. Računati je treba z vsemi možnostmi, ki lahko nenadoma presenetijo slabotnega človeka, ako mora letalo pristati kakih 800 km od glavne oporišča in se pri tem pokvari stroj. Brez etapnih zavetišč bi bila posadka zapisana neizbežni smrti, kajti antarktiki nima tako bogate faune, kakor je to slučaj na severu, kjer se lovcu nudi povsod dober lov.

Osvojitve Južnega tečaja ni edina naloga Byrdove ekspedicije. Neraziskani antarktični predeli merijo po najnovejših ugotovitvah 12 milijonov kvadratnih kilometrov. Ker ledene gore ne dopuščajo ladjam, da bi se približale obali, se niti ne ve, kje pričinja kopno. Najtežavnejše je pristajanje aeroplanov, kajti predeli Južnega tečaja so planote, visoke do 3000 m nad morjem, kjer je zrak redkejši. Letala pa so prisiljena, da se vzpno

na 6000 m. Pri pristajanju na neravnih tleh bi bila katastrofa neizbežna.

Byrd se bo poskušoval pri svojih proučevanjih v prvi letal in v znatni meri tudi pasje vprege, ki je še vedno najzanesljivejša. Na zadnji etapi pred Južnim tečajem se bo Byrd poslužil sani s pasjo vprego, sveda, ako bo ekspedicija na ostali poti srečno prestala vse nevarnosti in zmaga vse ovire. Zadnja etapa bo najnapornejša, kajti s sabo bodo člani ekspedicije nosili in vozili celo kuhinjo, prehrano za ljudi in za pse, rezervne obleke, medikamente, orodje in orožje, municijo ter radiotelegrafske aparate. Računati je treba, da se stavijo smelim raziskovalcem na pot nepričakovane ovire, ki bi jim lahko preprečile povratek. Edina nada voditelja ekspedicije avijatika Byrda je dejstvo, da je njegovo centralno oporišče v Zalivu kitov na trdnih tleh in ne na zavrnatnem ledu, kajti lahko bi se pripetilo tudi njemu, da bi do povratka splavale vse zaloge z ledenimi plohami, kar se je zgodilo že mnogim raziskovalcem, ki niso bili dovolj previdni.

Ženske v vojaških šolah v Rusiji

Letos so sprejeli v sovjetski Rusiji v vojaške šole tudi več žensk. V Petrogradu n. pr. so bile sprejete v topografsko, artilerijsko, tehnično in prometno šolo. Prvič so bile ženske sprejete letos tudi v vojaško-zdravniško akademijo, na kateri se pripravljajo vojaški zdravniki.

Pripovedi o velikih ljudeh

Napoleon I. je priredil pred svojim kronanjem za cesarja s svojo rodbino pravo generalno izkušnjo o dvorni etiketi. Vse je šlo v redu, le soproga Josipa Bonaparte je napravila vso stvar preveč bojazljivo. »Vsi skupaj se bomo osmešili,« je zavpil Napoleon divje. »Ali je tako težko nastopati kot princezinja?« »Oh,« je odvrnila princezinja ihte, »pomislite, prvič v življenju igrām komedijo!«

Potemkin je stopal kot novi miljenec carice Katarine II. ravno po stopnicah palače, ko je srečal grofa Orlova, prejšnjega miljenca carice.

»Kaj je novega!« ga je vprašal Potemkin.

»Nič posebnega,« je odgovoril Orlov, »razen morda to, da greste sedaj vi navzgor, jaz pa navzdol.«

Danton je bil na dan pred svojo usmrtitvijo silno zamisljen. Neki sojetnik ga je vprašal, ali je njegovo razmišljanje posvečeno kakemu filozofičnemu predmetu.

»Ne, pač pa filološkemu,« je odgovoril viliki tiran Danton.

»Zakaj?«

»Premišljeval sem ravno, da se glagol »usmrtiti« ne da spregati tako kakor drugi glagoli. Reče se lahko: Usmrtim, bom usmrčen, ne more pa se reči: Bil sem usmrčen!«

Duhovitega kneza Ligne je na Dunajskem mirovnem kongresu vprašala neka dama, od česa je pravzaprav odvisen dober sloves. Knez je smehljaje odvrnil: »Skoro vedno od ljudi, ki ga nimajo.«

Bismarck ni imel rad, da bi ga njegovi zdravniki nadlegovali z vprašanji. Ko ga je dr. Schweninger prvič posetil in ga vprašal, kako se počuti, je tudi temu komaj odgovoril. Dr. Schweninger je postal nato ravnotako kratkobeseden in mu je rekel: »Ekscelenca, jaz sem vam na razpolago. Ako pa želite, da vas kdo zdravi, ne da bi vam smel staviti vprašanja, potem je za vas bolje, da pokličete živinozdravnika, ki si pomaža tudi brez vprašanj.« Zdravnik in slavni kancelar sta bila od sedaj največja prijatelja.

Šef angleške vojaške misije v Parizu, brigadni general Spears, pripoveduje o verzajskem miru sledečo zanimivo anekdoto. »Svet petorice« je imel svojo jutranjo sejo. Točno opoldne je vstopil Clemenceau in vprašal navzoče, kedaj naj se vrši sestanek popoldne.

»Ne prehitro po lunchu,« je rekel Italijan Orlando, »jaz bi rad po njem malo počival!«

»Prosimo ne prepozno,« je menil ameriški zastopnik Lansing, »pred večerjo se moram še nekoliko odpočiti!«

»Torej, dragi gospodje,« je odvrnil Clemenceau, ki se je med tem komodno vsedel v naslonjač, »potem naj se prične popoldanska seja ob 3. Gospod Orlando se more potem naspiti še pred konferenco, Lansing po konferenci, angleški zastopnik Balfour in jaz pa lahko spiva med konferenco.«

Kitajski tihotapci

Moskovski listi poročajo o izredni živahnosti kitajskih tihotapcev, ki se udeležujejo na ruskih mejah Daljnega Vzhoda. V enem letu so ruski finančni organi zaplenili za 500.000 rubljev vtihotapljenega blaga, dočim je tihotapcem uspelo skrivoma prenesti v Rusijo v istem času zlata, draguljev, opija, valut in drugega carini podvrženega blaga za najmanj 5 milijonov rubljev. Kitajski tihotapci so v zvezi z ruskimi prekupčevalci. Samo v zadnjih mesecih so na vzhodni meji prijeli nekoliko tihotapcev, ki so nosili s seboj zlat pesek v vrednosti 50.000 rubljev in dragulje v vrednosti 80.000 rubljev. Kako cvete tihotapstvo na mandžurskih mejah, dokazuje dejstvo, da so oblasti prepričane, da kljub najstrožji kontroli niso zasegle niti desetino vtihotapljenega blaga. Razen tega se tihotapi tudi mnogo opija, dočim so Kitajci tudi mojstri v tihotapljenju valut.

ODOL
Čistilna-osvežujoča-štedljiva

Sport

Zimsko-sportni odsek SPD Maribor - Ruše

priredi v predstoječi zimski sezoni sledeče prireditve: za Božič smuški tečaj na Klopnem vrhu pod vodstvom priznanega smučarja g. Ivana Tavčarja iz Ljubljane. Dne 19. januarja smuško tekmo za prvenstvo mariborske oblasti z izhodiščem Klopni vrh. Dne 16. februarja skupinski tek z izhodiščem Mariborska koča, kjer se bo tudi vršil na predvečer prireditve zabavni večer. Nezgodno zavarovanje za članstvo je vpeljeno. Savezne legitimacije in pravila se dobe pri blagajniku. — Pozivamo članstvo, da čim prej poravna zaostalo članarino. Vse informacije se dobe v trgovini Stojec, Jurčičeva ul. št. 6, kjer se sprejemajo tudi novi člani.

Zaključna kolesarska dirka »Peruna«.

V nedeljo 20. t. m. priredi kolesarski klub »Perun« zaključno kolesarsko dirko na progi Maribor - Zgor. Sv. Kungota 14 km. Štart kolesarjev je točno ob 14. pred gostilno Grozd na Aleksandrovi cesti. — Cilj v Zg. Kungoti pred gostilno Lavrenčič (prej Senekovič). Prijavljenih je nad 30 vozačev obeh skupin. Ker je to prva dirka po naši Dolgi dolini, bo nudila prijateljem kolesarskega športa na zelo vijugasti progi obilo užitka.

SK Železničar.

Jutri, v soboto, se bo vršil sestanek igralcev prvega moštva v gostilni Laufer ob 18. — Odhod v Leoben z jutranjim vlakom v nedeljo ob 6.

Službeno iz sodniške sekcije.

Nedeljske tekme sodijo: II. mladina Rapid - II. mladina Železničar, g. Bizjak ob 10. Železničar Old boy - Rapid g. Ermenc ob 14. Rapid mladina - Maribor mladina prv. g. Fišer. Maribor I. - Rapid I. pa g. Nemeč. Tekma se vrši ob 15.

Službeno iz MO.

Mladinska prvenstvena tekma Rapid: Maribor se preloži z igrišča Maribora na igrišče Rapida. Pričetek ob 13.30 kot predtekma prijateljski Maribor - Rapid. Službujoči odbornik g. Ilvar.

Sokolstvo

Sokoli desnega brega Drave

imajo svoj sestanek v nedeljo ob 10. dop. Zbirališče je pred vojašnico Kralja Petra. Kdor zamudi, nima pristopa v vojašnico. Razprava bo o širjenju sokolske misli in pričetku delovanja tega našega novega odseka. K udeležbi vabimo vse mestne Sokole. Obiskujte sokolsko telovadbo!

Veliko bogastvo kozoškega atamana

Na Krimu so v neki podzemski jami odkrili ogromno bogastvo, katero je skrnil tamkaj glasoviti kozoški ataman Bjelmagov, ki je bil v drugi polovici 18. stoletja vodja neke tolpe, ki je strahovala in plenila po Ukrajini. V jami, pred katero vhodom je velika pečina, so našli naravnost bajeslovno bogastvo. V treh velikih skrinjah je bilo nad 860 kg čistega zlata. Dalje so bile najdene velike kovnaste posode, v katerih je bilo 7500 kg srebra. Na nekem hodniku, dolgem 12 kilometrov, ki je vodil iz ene podzemne dvorane v drugo, so našli vse polno fino izdelanega orožja ter celo vrsto dragocenih draguljev. V drugi dvorani so skrili razbojniki v kovinastih škatljah 500.000 komadov zlatega in srebrnega denarja. Kakor je razvidno iz nekega pergamenta, je izviral ta denar iz nekega razbojniškega napada, ki ga je izvršil ataman Bjelmagov s svojimi ljudmi na transport, naročen od carice Katarine II. na Kavkazu, ki je bil pod močnim spremstvom na potu v Moskvo. Vse to bajeslovno premoženje je proglašeno sedaj kot državna svojina.

Mihael Zevaco

Beneška ljubimca

Zgodevinski roman iz starih Benetk 195

Krčevito je stiskal ročaj samokresa, ki ga je bil zjutraj položil v gondolo in si ga zataknil za pas, ko je došel na kopnino. Zavil v svoj plašč, zamolklo udarjaje s škornji ob zemljo, je bežal skokoma, zdaj sklonjen naprej kakor preplašena zver, zdaj postaja, ves prepadel, požiraje z ušesi vse bližnje in dalnje glasove.

»Bežimo, bežimo!...«

Čez dobri dve uri takega bega je napravil oster ovinek na levo in dosepl na Padovansko cesto, ki je bila slabo izpeljana in razrita od kolovozov, ki jih je bil dež napolnil z vodo; samo ciprese, nasajene ob njej, so razodevale smer v ponočni temi.

Dan je že bil, ko je kardinal prišel v Padovo.

Njegova prva skrb je bila, da si kupi dobrega konja in popolno jahaško opravilo; iz obleke, ki jo je imel na sebi, je napravil sveženj in ga vrgel med potjo v grmovje ob cesti.

Aretino, je zarenčal, jim je nemara dal natančen popis, kako sem se oblekel za na pot.

Tako preoblečen se je naprej obilno pokrepčal v dobri gostilni in si privoščil par ur spanja. Nato je Bembo zajahal konja, odjahal — okrog desetih dopoldne — iz Padove in se spustil v brzem diru proti Ferrari.

Solnce je zasijalo, cesta je bila samotna, in kardinal se je čutil vse bolj in bolj pomirjenega.

V največji naglici je prejezdil Gorenjo Italijo preko Ferrare in Bolonje in je bil čez nekaj dni ob znožju Apennin, ki ga je moral prekoračiti, da nadaljuje svojo pot proti Rimu.

Dospel je tako do vasi Firenzuola — ime, ki pomeni: Mala Florenca. In zares leži ta vas na severnem pobočju Apennin, a Florenca njej nasproti ob južnem pobočju gorovja.

V Firenzuoli je bila samo ena krčma.

Bembo, ki se mu je zdelo, da je spravlil že zadostno razdaljo med Rolanda in med sebe, je sklenil ostati tukaj čez noč. Kajti mračilo se je že, ko je razjahal pred krčmo, in je vneto priteknel gostilničar, da mu pomore na tla.

Bembo je večerjal v skupni sobi z najboljšim tekom; nato je poklical krčmarja.

»Vaša krčma,« je dejal, »se mi ne zdi posebno obiskovana.«

»Žal, da govorite resnico, visoki gospod! Če se ne bi ustavil od časa do časa kak premožen Ravaliir kakor vi, bi bil že zdavnaj ob beraški palici.«

»Torej ni v tem trenutku nikogar v vaši gostilni?«

»Žive duše ni razen vas, zlahni gospod!«

»Dobro! rad bi prenočil tukaj.«

»Imamo izborne postelje. Vaša visokost še ni tako

dobro spala, kakor bo pri meni.«

»Saj tega mi je treba. Pokažite mi torej eno izmed svojih izbornih postelj.«

»Tako, gospod!« je vzkliknil gostilničar in si prižgal svečo. »Če hočejo visoki gospod z mano...«

Odprl je vrata, ki so vodila iz skupne izbe v prtiličju hiše, ter stopil z Bembo in bedno čumnato, kjer je stala postelja, po vsem videzu jako tesna in trda.

»Izvrstno! Imenitno!« je vzkliknil Bembo.

»Torej ostane vaša ekscelencija noč pri nas?« je vprašal domačin boječe.

»Da, dragi moj; postelja mi ugaja in soba tudi.«

Krčmar je odšel sijočega obraza.

Kmalu nato se je vrgel kardinal v popolni obleki na slabo posteljo in se odel s svojim plaščem. Čul je še krčmarja, kako zapira vrata svoje krčme; upihnil je svečo in zaprl oči, ves strt od prestopnega napora.

Spanec ga je premagal skoraj mahoma.

Toda, ko se je nahajal ravno v tisti posebni dremotici, ki nastopi pred popolnim spanjem, se mu je zazdelo, da sliši iz sosednje izbe šum glasov.

Dvignil se je na svojem ležišču in prisluhnil.

Bembo je prisluhnil s tistim čudovitim zanimanjem obsojenca na smrt, ki sliši korake, bližajoče se njegovi celki in si misli: morda prihaja smrt...
Zobje so mu zašklopotali.

Ti glasovi... ti glasovi...
Planil je iz postelje, pokleknil na tla in se po kolenih — da mu ne bi slučajno zaškropali škornji — zavlekel do vrat.

Ta pot je trajala nekaj sekund; Bembo pa je bilo, kakor da je trajala celo uro.
Nastavil je uho na ključavnico.

In zdajci se mu je čelo čurkoma obililo z znojem; lasje so se mu naježili kakor človeku, ki mu groza napanja živce do skrajnosti — prikazen, ki je sicer redka, a resnična.

Začel se je umikati, še vedno po kolenih.

Nasproti vrat, ki so vodila v skupno izbo, so bila steklena vrata, ki so se odpirala tik ob tleh na krčmarjevo dvorišče.

Bembo jih je zapazil že prej, kakor hitro je stopil v spalnico.

Na desni so bili hlevi in živinska ograda, ne levi pa siromašen vrtiček, kjer je krčmar sadil zelenjavo. Vse to je obdajala deloma živa meja, deloma zid, ki pa je bil vsled pomanjkanja popravkov in vzdrževanja že napol razpadel.

Dospevši do steklenih vrat, se je Bembo lotil nevarnega, ogromnega dela: odpreti jih, ne da bi zaškripala kljuka, ne da bi zacvilil tečaj, dobro vedoč, da ga ob najmanjšem škripanju zagrabí sovražna roka za ramo.

Posrečilo se mu je. Stopil je na prosto.

Najprej je krenil proti hlevu, da vzame svojega konja. Toda na polovici pota je mahoma obstal. Da

spravi žival iz krčme, ni bilo druge možnosti, nego odvesti jo skozi obok, ki je vodil na cesto, a je bil zaprt z velikimi, širokimi vrati, vrhutega — osedlati konja, obrzdati ga in ga spraviti iz hleva, ne da bi ga oni tam v hiši slišali, se mu je zdelo popolnoma nemogoče.

Njegove pesti so se krčevito stisnile; ni se mogoče premagati, da ne bi zaihtel od strahu.

Prisluhnil je.

V krčmi je slišal dirindaj krčmarja in njegove žene, ki se jima je nedvomno mudilo pripraviti večerjo za novodošleca.

Bembo je hitel k zidu in ga preplezal z lahkoto, na mestu, kjer se je bil porušil in je nudil v doprni višini široko vrzel.

»Pojdem pa peš,« je zarenčal sam pri sebi.

V blaznem diru se je spustil preko njiv in travnikov, nato se je, še zmerom dirjaje, vrnil na cesto, ki je vodila ob pobočju Apennin navzgor.

Toda kmalu mu je prišlo na um, da si očitno tudi njegovi preganjanci izbero to cesto; in čuvstvo, da so tu, za njegovimi petami, da se bližajo in jih zdaj pazdaj zagleda, ga je primoralo, da se je ozrl, s samokresom v roki in spačenega obraza, skušaje prodrati noč s svojim plamenečim pogledom... Toda videl ni ničesar.

Z renčanjem, ki je pomenilo pretinjo, gnev in grozo obnemem, se je spustil zopet v tek, po ozemlju, zaraščenem z resjem, kjer so skupine kostanjev in plutovcev dvigale tuhtam svoje nerazložne mase.

Koliko časa je trajal ta blazni dir? Po kakšnih čereh je plezal kardinal-škof beneški v tej noči, ko mu je dih groze ledeno vejal za tilnikom?

Po kakšnih strmih stezah je drl naprej, po kakšnih globokih globelih? Kakšni hudourniki, kakšni prepadí so mu zapirali pot, in kako se mu jih je posrečilo prekoračiti? Tega bi niti on sam ne mogel povedati.

Gotovo je to, da je ob solnčnem vzhodu neki pastir ko je gnal svoje koze na pašo po bregu gorovja, ki so ga prodirale ogromne skaline, kakor kosti zemeljskega ogrođa, zagledal človeka, ležečega znak na dnu tesne jame ter splezal k njemu.

Neznanec je bil v nezavesti, a rane ni imel.

Zatekel se je bil v to jamo, ne pa da bi bil padel vanjo.

Bila je polna snega; onesveščeneec je bil nedvomno zaspal v tem snegu.

Pastir je vzel svojo čutaro in vlil na ustnice tega neznanca par kapljic kreplilne pijače.

Tujec je odprl oči, planil naglo pokoncu in uprl v pastirja tako čuden pogled, da je kozar pozneje pravil, da še nikoli ni videl bolj divjih in bolj strašnih oči.

»Kdo ste? Česa hočete od mene?« je zarenčal Bembo.

»Ubog pastir sem; ekscelencija,« je odgovoril kozar trepetaje.

Mali oglas, ki vsebuje poslovne in socialne namene obširnosti: vsaka beseda 30 p., najmanjši znesek Din 5.—

Mali oglasi

Zenitve, dopisovanja in oglašitve trgovskega ali rednega značaja: vsaka beseda 50 p., najmanjši znesek Din 10.—

Naznanjam slavnemu občinstvu,

da imam pristno dalmatinsko novo vino liter Din 10.— čez ulico Din 9. Naj se vsak prepriča, ker mu ne bože žal. Za obilen obisk se priporoča, Hinko Kosč, Vetrinjska ul. 24. 2661

Simons-ov kruh Graham-ov kruh,

specijaliteta (zvezdat kruh) dobiti v pekarni Hartinger in drug, Maribor, Aleksandrova cesta 29. 2664

Vse vrste pletenin po meri,

ženske obleke, veste, puloverje, zimsko spodnje perilo, nogavice in vsakovrstna popravila izdeluje najbolje, najhitreje in najceneje: Strojna pletarna, Vojašniška ulica 2. 2318

Zaveše, mrežaste in klekljane čipke,

posteljna pregrinjala, damsko perilo senčnike, vezenine, monograme naročite najceneje pri Olgii Kosč, Ciril Metodova 12, desno. 483

Mebliarano sobo

oddam gospodu s 1. novembrom ali takoj. Kosčjeva ulica 35. 2662

Otroške, damske, moške nogavice,

žepne rute, pletenine, veste, puloverji itd. Josip Šerec, Maribor, Aleksandrova cesta 23. 2128

Dajte avtomobile,

motorje in kolesa strokovnjaku v popravilo. Vozili bodete potem sigurno in brez defektov. Popravila se izvršujejo točno in po brezkonkurenčnih cenah. Brata Komel, mehanična delavnica, Aleksandrova c. 169. 848

Fotografiram vse!

Portreti, brzoslike, industrija, sport. Najnovejši aparati in svetlobne naprave. Novo urejen fotoatelj. Fotomeyer, Gosposka 39. 2286

Velika izbira

čipk, batist, popelin, šifon, za damsko perilo. Josip Šerec, Maribor, Aleksandrova cesta 23. 2127

Zasebni uradnik

išče kakršne koli službe. Vešč slovenske, nemške in tudi italijanske korespondence. Naslov pove uprava lista. 2649

Krasne pletene obleke

v veliki izbiri, po zelo nizki ceni prodaja: Pletarna M. Vežjak, Maribor, Vetrinjska ulica 17. 2319

Sobo-in črkoslikanje

izvršuje po ceni, hitro in okusno Franjo Ambrožič, Grajska ul. 2. 2281

Dobro idočo trgovino z mešaním blagom

oddam. Vpraša se v Novi vasi, Boljan-kova cesta št. 2. 2637

Mariborska lesna industrija

A. Domicelj

Koroška cesta št. 46

Telefon 2160

Parna žaga in strojno mizarstvo

Izdeluje pohištvo, oprave trg, lokalov, stopnice, okna, vrata, ladijski pod, tople grede okvirje itd. Prevzame sploh vsa v mizarstvo stroko spadajoča dela in popravila. — Košare za sadje.

Umetna sušilnica in parilnica

Ima v zalogi razne vrste lesa, deske, remaljne letve, vezane plošče itd. — Mehka meterska drva, prostorni meter po Din 50.—, pri večjem odjemu po Din 45.— — Bukova cepana drva. **Postrežba solidna!** (Cene zmerne!) Kupuje po dnevnih cenah vse vrste okroglega lesa, predvsem smrekovega.

»JDEAL« MARIBOR

Tel. 2450

Parna pralnica in kem. čistilnica

Centrala: Frankopanova 9
Podružnica: Vetrinjska 7
Pride in dostavi se na dom

Dostojevski:

Selo Stepančikovo

humoristični roman

prevod Vladimira Levstika

Broširana 44 Din, vezana v

platno 56 Din.

Po pošti pa 2 Din več.

**Tiskovna zadruga v Mariboru
Aleksandrova cesta 13**